

Чи повинен медбрат підтверджувати кваліфікацію диплому?

Запитання:

Чи повинен медбрат з базовим дипломом (закінчив медичне училище, маю свідоцтво про проходження курсів з масажу, з присвоєнням спеціалізації «сестра медична з масажу») підтверджувати кваліфікацію диплому? Якщо це курси підвищення кваліфікації, то хто має на них направляти та оплачувати? Декілька років не працював в сфері медицини, зараз повернувся.

Відповідь:

Відповідно до законодавства України і стандартів освіти, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України, молодші спеціалісти з медичною освітою отримують диплом за спеціальністю 223 «Медсестринство» після закінчення закладу фахової передвищої/вищої освіти.

Відповідно до пункту 6 розділу II Положення про деякі заходи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України № 2016 від 10 листопада 2022 року, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2023 року за № 39/39095, фахівець з медичною та фармацевтичною освітою, який не працював більше п'яти років за спеціальністю і бажає відновити медичну чи фармацевтичну практику, проходить у закладах фахової передвищої/вищої (післядипломної) освіти цикли спеціалізації (повторної).

**Алла
Кізім,**

директор з розвитку
ГС «Національна спілка
медичних сестер
приватної практики»

Перелік циклів спеціалізації за фахом та за профілем роботи фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства затверджено цим же наказом МОЗ України № 2016.

Відповідно до абзаців другого та шостого пункту 4 Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 725 від 14 липня 2021 року (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України № 1036 від 29 вересня 2023 року), працівники сфери охорони здоров'я зобов'язані здійснювати безперервний професійний розвиток після отримання документа про вищу освіту за спеціальностями 223 "Медсестринство", 224 "Технології медичної діагностики та лікування", 227 "Терапія та реабілітація", 229 "Громадське здоров'я" галузі знань 22 "Охорона здоров'я"; отримання документа про фахову передвищу освіту за спеціальностями 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 223 "Медсестринство", 224 "Технології медичної діагностики та лікування", 226 "Фармація, промислова фармація" галузі знань 22 "Охорона здоров'я".

Результати проходження безперервного професійного розвитку обов'язково враховуються під час атестації для присвоєння або підтвердження кваліфікаційної категорії або кваліфікації працівника сфери охорони здоров'я.

Обидва цих переліки можуть доповнюватися закладами фахової передвищої/вищої освіти в рамках автономії закладів.

**ЗВЕРНІТЬ
УВАГУ!**

ПЕРЕЛІК

циклів спеціалізації за фахом та за профілем роботи фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства

№ з/п	Назва циклу	Контингент слухачів	Спеціальність (кваліфікація) після циклу спеціалізації	Максимальна кількість годин
1	2	3	4	5
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ (ЗА ФАХОМ)				
1.	Акушерська справа (при перерві стажу)	Акушерка	Акушерка	390

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4	5
2.	Анестезіологія та реанімація	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний-анестезист	420
3.	Екстрена медицина	Парамедик	Парамедик	300
		Фельдшер	Фельдшер медицини невідкладних станів	420
4.	Клінічна діагностика	Лаборант медичний Фельдшер	Лаборант (фельдшер-лаборант) клініко-діагностичної лабораторії	360
5.	Лікувальна справа (при перерві стажу)	Фельдшер	Фельдшер	300
6.	Медична оптика. Оптометрія	Сестра медична/ брат медичний	Оптометрист	360
7.	Організація і управління охороною здоров'я	Головна сестра медична/брат медичний/акушерка Сестра медична старша/брат медичний старший Сестра медична/ брат медичний Фельдшер	Організація і управління охороною здоров'я	300
8.	Педіатрія	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний в педіатрії	360
9.	Психіатрія	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний в психіатрії	300
10.	Рентгенологія	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Рентгенлаборант	360
11.	Сестринська справа (при перерві стажу)	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний	360

1	2	3	4	5
12.	Стоматологія	Сестра медична/ брат медичний Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний зі стоматології	300
13.	Судова медицина	Лаборант медичний (фельдшер- лаборант)	Лаборант (фельдшер-лаборант) судово-медичної лабораторії	300
14.	Фармація (при перерві стажу)	Асистент фармацевта	Фармація	300
15.	Фізична та реабілітаційна медицина	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний з реабілітації	300
16.	Функціональна діагностика	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний з функціональної діагностики	300
17.	Хірургія	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична операційна/ брат медичний операційний	420
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ (ЗА ПРОФІЛЕМ РОБОТИ)				
1.	Акушерство	Акушерка Фельдшер	Акушерка стаціонару	180
			Акушерка жіночої консультації	120
2.	Анестезіологія та реанімація	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Сестра медична/ брат медичний — анестезист дитячих відділень	120
			Сестра медична/ брат медичний відділення реанімації та інтенсивної терапії	150
3.	Бактеріологія	Лаборант медичний Фельдшер- лаборант	Лаборант (фельдшер-лаборант) з бактеріології	150

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4	5
4.	Дієтологія	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з дієтичного харчування	120
5.	Громадське здоров'я	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з громадського здоров'я	150
6.	Епідеміологія	Сестра медична/ брат медичний	Помічник лікаря- епідеміолога	150
7.	Косметологія	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з косметичних процедур	180
8.	Лікувальна справа	Фельдшер	Фельдшер ФАП, амбулаторій	150
9.	Медико- профілактична справа	Фельдшер	Фельдшер санітарний	120
		Сестра медична/ брат медичний Фельдшер	Інструктор-дезінфектор	120
		Фельдшер	Фельдшер з санітарної освіти	120
		Сестра медична/ брат медичний Фельдшер	Інструктор з санітарної освіти	120
10.	Медицина невідкладних станів	Фельдшер Сестра медична/ брат медичний	Фельдшер (сестра медична/ брат медичний) станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги	270
		Сестра медична/ брат медичний	Диспетчер оперативно- диспетчерської служби (медицина)	120
11.	Медична статистика	Сестра медична/ брат медичний Акушерка Фельдшер	Статистик медичний	120

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4	5
12.	Неврологія	Сестра медична	Сестра медична неврологічних відділень	120
			Сестра медична інсультних відділень	120
13.	Паліативна та хоспісна допомога	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з паліативної допомоги	180
14.	Патологічна анатомія	Лаборант (фельдшер-лаборант)	Лаборант (фельдшер-лаборант) з патолого-анатомічних досліджень	120
15.	Санітарно-гігієнічні дослідження	Лаборант (фельдшер-лаборант)	Лаборант (фельдшер-лаборант) санітарно-гігієнічної лабораторії	150
16.	Сестринська справа	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний поліклініки	150
			Сестра медична/ брат медичний стаціонару	180
			Сестра медична/ брат медичний процедурного кабінету	120
17.	Сестринська справа в педіатрії	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний дитячого відділення стаціонару, дитячої поліклініки	120
			Сестра медична/ брат медичний закладу освіти	120
18.	Сімейна медицина	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний загальної практики — сімейної медицини	300
19.	Стоматологія	Стоматологія	Помічник лікаря-стоматолога	120
			Гігієніст зубний	120

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4	5
20.	Трудова терапія	Сестра медична Акушерка Фельдшер	Інструктор з трудової терапії	120
21.	Фармація (аналітичний контроль якості)	Асистент фармацевта	Лаборант (фармація)	150
22.	Фізична та реабілітаційна медицина	Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з масажу	150
		Сестра медична/ брат медичний	Сестра медична/ брат медичний з фізіотерапії	150
23.	Фізична терапія та ерготерапія	Сестра медична/ брат медичний	Асистент ерготерапевта	150
		Сестра медична/ брат медичний	Асистент фізичного терапевта	150

ПЕРЕЛІК

циклів тематичного удосконалення фахівців з фаховою передвищою, початковим рівнем (короткий цикл) та першим (бакалаврським) рівнем вищої медичної і фармацевтичної освіти та магістрів з медсестринства

№ з/п	Назва циклу	Контингент слухачів	Кількість годин
1	2	3	4
1.	Акушерська справа	Акушерка стаціонару	75
		Акушерка жіночої консультації	75
2	Анестезіологія	Сестра медична / брат медичний - анестезист	75
		Сестра медична / брат медичний відділення реанімації та інтенсивної терапії	45

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4
2.	Анестезіологія	Сестра медична / брат медичний дитячих відділення реанімації та інтенсивної терапії	45
3.	Бактеріологія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з бактеріології	75
4.	Біохімія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з біохімії	75
5.	Вірусологія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з вірусології	45
6.	Гастроентерологія	Сестра медична / брат медичний гастроентерологічних відділень та кабінетів	45
7.	Гінекологія	Сестра медична / брат медичний гінекологічних відділень та кабінетів	75
8.	Громадське здоров'я	Сестра медична / брат медичний з громадського здоров'я	45
9.	Дезінфекційна справа	Інструктор-дезінфектор	45
10.	Дерматовенерологія	Сестра медична / брат медичний дерматовенерологічних відділень та кабінетів	75
11.	Дієтологія	Сестра медична / брат медичний з дієтичного харчування	45
12.	Догляд за ранами	Сестра медична операційна / брат медичний операційний	75
		Сестра медична / брат медичний хірургічних відділень і кабінетів	75
		Сестра медична / брат медичний дитячих хірургічних відділень і кабінетів	45
		Сестра медична / брат медичний перев'язувального кабінету	45
13.	Екстрена медицина	Парамедик	75
		Фельдшер медицини невідкладних станів	75
14.	Ендокринологія	Сестра медична / брат медичний ендокринологічних відділень та кабінетів	45
15.	Ендоскопія	Сестра медична / брат медичний ендоскопічних відділень та кабінетів	45

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4
16.	Епідеміологія	Помічник лікаря-епідеміолога	75
17.	Медико-профілактична справа	Фельдшер санітарний	75
		Інструктор-дезінфектор	45
		Фельдшер із санітарної освіти	45
18.	Імунологія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з імунології	75
19.	Інфекційні хвороби	Сестра медична / брат медичний інфекційних відділень та кабінетів	75
20.	Кардіологія	Сестра медична / брат медичний кардіологічних відділень та кабінетів	75
		Сестра медична / брат медичний інфарктних відділень і блоків	75
21.	Косметологія	Сестра медична / брат медичний з косметичних процедур	45
22.	Клінічна діагностика	Лаборант (фельдшер-лаборант) клініко-діагностичної лабораторії	75
23.	Лікувально-діагностичні процедури	Сестра медична / брат медичний процедурного кабінету	75
		Сестра медична / брат медичний кабінету профілактичних щеплень	45
24.	Медицина невідкладних станів	Фельдшер (сестра медична / брат медичний) станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги	75
		Диспетчер оперативно-диспетчерської служби (медицина)	45
25.	Медична оптика. Оптометрія	Оптометристи	75
26.	Медична статистика	Статистик медичний	45
27.	Мікробіологія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з мікробіології	45
28.	Наркологія	Сестра медична / брат медичний наркологічних відділень і кабінетів	45

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4
29.	Неврологія	Сестра медична / брат медичний неврологічних відділень	75
		Сестра медична / брат медичний інсультних відділень та блоків	75
30.	Онкологія	Сестра медична / брат медичний онкологічних відділень і кабінетів	45
31.	Організація і управління охороною здоров'я	Головна сестра медична / брат медичний / акушерка	45
		Старша сестра медична / брат медичний / акушерка	45
32.	Ортопедична стоматологія	Технік зубний	75
		Технік-ортезист-гіпсовилівальник	75
33.	Отоларингологія	Сестра медична / брат медичний + отоларингологічних відділень і кабінетів	45
34.	Офтальмологія	Сестра медична / брат медичний офтальмологічних відділень і кабінетів	45
35.	Паліативна і хоспісна допомога	Сестра медична / брат медичний з паліативної допомоги	75
36.	Паразитологія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з паразитології	45
37.	Патологічна анатомія	Лаборант (фельдшер-лаборант) з патологоанатомічних досліджень	45
38.	Педіатрія	Сестра медична / брат медичний в неонатології	75
		Сестра медична / брат медичний дитячої поліклініки, патронажна	75
		Сестра медична / брат медичний дитячого стаціонару	75
		Сестра медична / брат медичний закладу дошкільної освіти	45
		Сестра медична / брат медичний закладу освіти	45

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4
39.	Психіатрія	Сестра медична / брат медичний в психіатрії	75
40.	Психологічні та духовні аспекти сестринського догляду	Сестра медична / брат медичний	75
41.	Пульмонологія	Сестра медична / брат медичний пульмонологічних відділень та кабінетів	45
42.	Рентгенологія	Рентгенлаборант	45
		Рентгенлаборант в стоматології	75
		Рентгенлаборант (магнітно-резонансна томографія, комп'ютерна на томографія, мамографія)	45
		Рентгенлаборант / сестра медична / брат медичний радіологічних відділень	75
43.	Санітарно-гігієнічні дослідження	Лаборант (фельдшер-лаборант) санітарно-гігієнічної лабораторії	75
44.	Сімейна медицина	Сестра медична / брат медичний загальної практики-сімейної медицини	75
45.	Стоматологія	Сестра медична / брат медичний в стоматології	75
		Асистент стоматолога	75
		Гігієніст зубний	75
		Лікар зубний	75
46.	Судова медицина	Лаборант (фельдшер-лаборант) судово-медичної лабораторії	75
47.	Терапія	Сестра медична / брат медичний стаціонару	75
		Сестра медична / брат медичний амбулаторно-поліклінічної служби	75
48.	Травматологія	Сестра медична / брат медичний травматологічних відділень і кабінетів	75
49.	Трансфузіологія	Сестра медична / брат медичний трансфузіологічних відділень	45

Відповідаємо на запитання

1	2	3	4
50.	Урологія	Сестра медична / брат медичний урологічного відділення і кабінету	45
51.	Фармація	Асистент фармацевта	75
	Фармація (аналітичний контроль якості)	Лаборант (фармація)	45
52.	Фізична та реабілітаційна медицина	Сестра медична / брат медичний з реабілітації	75
		Сестра медична / брат медичний з лікувальної фізкультури	75
		Сестра медична / брат медичний з масажу	75
		Сестра медична / брат медичний з фізіотерапії	75
53.	Фізична терапія та ерготерапія	Асистент ерготерапевта	75
		Асистент фізичного терапевта	75
54.	Фтизіатрія	Сестра медична / брат медичний фтизіатричних відділень і кабінетів	75
55.	Хірургія	Сестра медична операційна / брат медичний операційний	75
		Сестра медична / брат медичний хірургічних відділень і кабінетів	75
		Сестра медична / брат медичний дитячих хірургічних відділень і кабінетів	45
		Сестра медична / брат медичний перев'язувального кабінету	45
		Сестра медична / брат медичний відділення хроніодіалізу та детоксикації	45

Атестація медиків

Чи поновлено (продовжено) атестацію медичних працівників в Україні? Чим це передбачено?

Наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про особливості атестації працівників сфери охорони здоров'я та продовження терміну дії сертифікатів спеціаліста, посвідчень про кваліфікаційну категорію в період дії воєнного стану» від 04 серпня 2022 року № 1415, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 серпня 2022 року за № 888/38224 (далі – наказ № 1415) було зупинено проведення атестацій на підтвердження звання лікаря (провізора)-спеціаліста, атестації на присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій **лікарям (провізорам)**, атестації на підтвердження звання спеціаліста та атестації на присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій професіоналам з вищою немедичною освітою, які працюють у сфері охорони здоров'я, атестації на присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій **молодшим спеціалістам з медичною освітою** та фармацевтам на період дії воєнного стану в Україні.

Відповідно до цього наказу проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я мало поновитися через 60 днів після припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

Однак, наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» від 31 серпня 2023 року № 1555, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 вересня 2023 року за № 1635/40691, зі змінами, внесеними наказом МОЗ України № від 21 вересня 2023 року №1659, (далі – наказ № 1555) наказ № 1415 скасовано і внесено зміни до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України.

Зокрема, внесено зміни до наказів МОЗ України «Про атестацію молодших спеціалістів з медичною освітою» від 23 листопада 2007 року

Алла Кізім,

директор з розвитку
ГС «Національна спілка
медичних сестер
приватної практики»

Запитання-відповідь

№ 742, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 грудня 2007 року за № 1368/14635 та «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» від 22 лютого 2019 року № 446, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 березня 2019 року за № 293/33264.

Змінами до наказів № 742 та № 446 передбачено, що термін дії посвідчень про кваліфікаційну категорію (у тому числі і молодших спеціалістів з медичною освітою) та сертифікатів лікаря-спеціаліста, який спливає у період дії воєнного стану, подовжується на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців з дня його припинення або скасування.

Після відновлення атестації лікарів та молодших спеціалістів з медичною освітою до атестаційної комісії подається копія документа, що засвідчує рівень володіння державною мовою відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Відповідно до підпункту 15 пункту 1 статті 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» медичні працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я є особами, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків. Відповідно до статті 33 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» мовою у сфері охорони здоров'я, медичної допомоги та медичного обслуговування є **державна мова**.

Відповідно до пункту 3 статті 10 зазначеного Закону рівень володіння державною мовою засвідчується **документом про повну загальну середню освіту** за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни), або **державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою**, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до цього Закону. ■